

HPV-vaccinatie

Quote

"Van de vrouwen die seksueel actief zijn, wordt 80% besmet met HPV. Behalve baarmoederhalskanker kan een HPV-infectie ook andere vormen van kanker veroorzaken."

De feiten

- Van de vrouwen die seksueel actief zijn, wordt 80% besmet met HPV
- In Nederland krijgen elk jaar 600 tot 700 vrouwen baarmoederhalskanker: een derde daarvan overlijdt.

Wat is het probleem?

Wereldwijd is baarmoederhalskanker na borstkanker de meest voorkomende vorm van kanker bij vrouwen. Het bevolkingsonderzoek zorgt ervoor dat de ziekte in een vroeg stadium kan worden opgespoord en behandeld.

Baarmoederhalskanker is een vorm van kanker die in ongeveer 70% van de gevallen wordt veroorzaakt door een HPV-infectie. De afkorting HPV staat voor Humaan Papillomavirus. Behalve baarmoederhalskanker kan een HPV-infectie ook andere vormen van kanker veroorzaken. Een vaccinatie kan het virus dat baarmoederhalskanker in 70% van de gevallen veroorzaakt tegenhouden. Op deze manier is de kans op deze ziekte ineens minimaal. Daarnaast is HPV verantwoordelijk voor bijna alle genitale wratten.

Het HPV-vaccin is dus een mooie oplossing om baarmoederhalskanker te voorkomen. Bestonden er maar vaccins voor alle vormen van kanker. Of niet? Waarom spreken sommige deskundigen elkaar tegen? Waarom hoor je zoveel enge verhalen?

Wie loopt er risico?

- 0 - 20 jaar

Omschrijving:

Het gaat om meisjes van 12 die gevaccineerd worden.

De meisjes worden op 12-jarige leeftijd gevaccineerd, omdat verondersteld wordt dat ze dan nog niet seksueel actief zijn. Seksuele contacten brengen risico op HPV met zich mee, dus als meisjes al wel seksueel actief zijn is er een kans dat ze al besmet zijn. Meisjes worden niet op jongere leeftijd gevaccineerd, omdat de beschermende werking van vaccinatie dan op het moment dat ze seksueel actief worden, niet meer optimaal is.

De baarmoederhalskanker die eventueel ontstaat door HPV, ontstaat op latere leeftijd (zo'n 15 jaar na het oplopen van de HPV, dus 30 jaar en ouder).

Hoe wordt het erger? Kan het worden voorkomen?

Van de vrouwen die seksueel actief zijn, krijgt 80% HPV. Het humaan papillomavirus wordt overgebracht via seksueel contact. Een HPV-infectie leidt bij een klein deel van de vrouwen tot baarmoederhalskanker, maar voor

ongeveer 70% van de gevallen van baarmoederhalskanker is een HPV-infectie verantwoordelijk.

Het gebruik van condooms beschermt tegen HPV. Je krijgt HPV alleen van seksueel contact, zowel mannen als vrouwen kunnen besmet zijn en men kan elkaar besmetten. HPV kan dus als een SOA soort worden beschouwd. Je bent besmettelijk zonder dat je het weet en dit kan lang het geval zijn.

Een HPV-infectie verloopt vaak ongemerkt. Doorgaans wordt het virus binnen anderhalf jaar 'opgeruimd' door het afweersysteem. Soms blijft het virus echter langer aanwezig bij de baarmoederhals. Er kunnen afwijkende cellen ontstaan en hierdoor kan baarmoederhalskanker ontstaan (15 jaar of langer na de besmetting). De baarmoederhalskanker kan bestreden worden zoals andere kankers; operatief, met chemotherapie en/of bestraling. Het succes is afhankelijk van veel factoren en niet gegarandeerd. Er kunnen uitzaaiingen ontstaan waardoor de kanker onbehandelbaar kan worden en het overlijden van de patiënt niet te voorkomen is.

Conclusie

- In Nederland krijgen elk jaar 600 tot 700 vrouwen baarmoederhalskanker: een derde daarvan overlijdt.
- Een vaccin voorkomt HPV-infecties en daarmee de meeste gevallen van baarmoederhalskanker en uiteindelijk sterfte.
- Ongeveer 70% van de gevallen van baarmoederhalskanker wordt veroorzaakt door een HPV infectie.
- Van de vrouwen die seksueel actief zijn, krijgt 80% HPV.
- Een HPV infectie is seksueel overdraagbaar.
- Als gevolg van veel misverstanden en geruchten, krijgen niet alle meisjes de prik.
- Boven de 12 mogen kinderen zelf beslissen of ze een prik willen halen of niet.

Casus: Discussie in gezin door oproep HPV-vaccinaties

Lieke (12) heeft een oproep gekregen om gevaccineerd te worden. Hoewel Lieke bang is voor prikken, wil ze het toch graag halen. Haar oma is aan kanker overleden en dat heeft diepe indruk gemaakt. Ze wil graag alles doen om de kans daarop te verkleinen.

Lieke's ouders zijn religieus en zij denken dat het niet nodig is: Lieke zal waarschijnlijk maar één sekspartner hebben en dan is de kans op HPV toch veel kleiner. Bovendien is Lieke nog lang niet seksueel actief, zo'n jonge meid, het is toch veel te vroeg om nu al over seks te moeten praten?

De moeder van Lieke ziet het gesprek over seks niet zitten. Ze probeert allemaal argumenten te bedenken waarom het beter is als ze niet gevaccineerd wordt en haalt informatie van internet... Ze schrikt zich een ongeluk, zoveel enge bijwerkingen, zelfs de dood tot gevolg en de overheid verzwijgt dat allemaal voor de burger! Ze zegt tegen Lieke dat er geen sprake van is dat ze de prik krijgt en gooit de oproepkaart weg.

Lieke heeft vriendinnen die de prik wel halen. Ze is vastbesloten om het ook te halen en vraagt zich af of dat kan zonder toestemming en zonder oproepkaart. Ze belt de GGD: die legt uit dat ze, omdat ze 12 jaar is, zelf mag beslissen over zulke zaken. Ze zal een nieuwe oproepkaart krijgen thuisgestuurd.

Ondertussen zit het Lieke's moeder ook dwars. Lieke's moeder bespreekt het met de huisarts. De huisarts legt uit dat op internet heel veel onzinverhalen staan en dat de HPV vaccinatie echt veilig is. Er is nog nooit iemand overleden of verlamd geraakt door de vaccinatie tegen HPV. Het vaccin is veilig en geeft levenslange bescherming. En het is zinvol, ook als Lieke pas veel later seksueel actief wordt, of als ze maar één partner heeft. Als de ouders van Lieke uitstel vragen, zullen zij hun recht op de drie kostloze prikken kwijtraken. Mocht Lieke dan later toch gevaccineerd willen worden, dan moet ze de drie vaccinaties zelf betalen.

Moeder gaat naar Lieke toe om te vertellen dat ze de prikken toch mag halen.

Meer informatie

RIVM
Rob Riesmeijer - beleidsmedewerker Centrum Infectieziektebestrijding
030-2747000

www.prikenbescherm.nl

http://www.rivm.nl/cib/infectieziekten-A-Z/infectieziekten/humaan_papillomavirus_anogenitale_wratten/